

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Kielcach

LKI. 410.015.03.2015

P/15/077

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Kielcach

al. Tysiąclecia Państwa Polskiego 4, 25-520 Kielce

T +48 41 249 91 00, F +48 41 249 91 05

lki@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	P/15/077 Praktyki i staże w urzędach administracji publicznej.
<i>Okres objęty kontrolą</i>	Od 1 stycznia 2013 r. do 30 września 2015 r.
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach.
<i>Kontrolerzy</i>	<ol style="list-style-type: none">1. Iwona Reznier, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr 97125 z dnia 28 września 2015 r.2. Violetta Nowak, specjalista kp., upoważnienie do kontroli nr 97126 z dnia 28 września 2015 r. <p style="text-align: right;">(dowód: akta kontroli str. 1-4)</p>
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Urząd Gminy w Iwaniskach, ul. Rynek 3, 27-570 Iwaniska (dalej: Urząd).
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Marek Staniek, Wójt Gminy Iwaniska (dalej: Wójt). <p style="text-align: right;">(dowód: akta kontroli str. 5-7)</p>

II. Ocena kontrolowanej działalności¹

Ocena ogólna

Urząd dokonywał w badanym okresie naboru na praktyki i staże zaspokajając lokalne potrzeby społeczne, głównie w zakresie uzyskania czasowego źródła dochodów dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej i życiowej. W badanym okresie w Urzędzie zrealizowano 144 staże dla osób bezrobotnych, na podstawie art. 53 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy² oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 sierpnia 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych³. Ponadto 6 uczniów szkół zawodowych odbyło w Urzędzie praktyki zawodowe, na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu⁴. Zorganizowano także praktyki studenckie dla 19 osób.

Urząd umożliwił odbycie praktyk wszystkim osobom, które były nimi zainteresowane. Nie zapewnił jednak właściwych warunków naboru i przygotowania staży dla bezrobotnych, o czym świadczy fakt, że wszystkie złożone w badanym okresie przez Urząd wnioski o zawarcie umowy o realizację stażu (57) były sporządzone niezgodnie z wymaganiami, o których mowa w § 1 ust. 1 pkt 3-7 rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych.

Urząd podjął się w badanym okresie organizacji staży, których liczba mogła przekraczać jego możliwości organizacyjne, o czym świadczy fakt, że nastąpiło, niezgodnie z przepisami, przekazanie organizacji większości z nich (63%) do innych jednostek organizacyjnych gminy. W Urzędzie nie zapewniono wszystkim stażystom i praktykantom wymaganych przepisami warunków pracy. Nie dopełniono obowiązku przeprowadzenia instruktażu

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

² Dz. U. z 2015 r., poz. 149 ze zm., dalej: ustawa o promocji zatrudnienia.

³ Dz. U. Nr 142, poz. 1160.

⁴ Dz. U. Nr 244, poz. 1626.

ogólnego dla większości stażystów, studentów i uczniów odbywających praktyki, wymaganego § 10 ust. 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy⁵, żadna z osób realizujących praktyki i staże nie odbyła instruktażu stanowiskowego, wbrew § 11 ust. 1 pkt 1 i 3 ww. rozporządzenia. W badanym okresie nie przydzielano stażystom odzieży i środków ochrony osobistej na zasadach przewidzianych dla pracowników Urzędu, co było niezgodne z § 6 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych. Organizacja opieki nad bezrobotnymi odbywającymi staż w Urzędzie prowadziła do nadmiernego obciążenia pracą części pracowników (opiekunów stażu) oraz wymagała od nich udzielania wskazówek i pomocy w zakresach, w których mogli nie posiadać wystarczających kompetencji i uprawnień. W konsekwencji wyznaczone osoby nie sprawowały realnej opieki nad realizacją staży i nie zatwierdzały sprawozdań z realizacji staży. W badanym okresie występowały przypadki nienależytej realizacji staży i praktyk, niezgodnie z ustalonym programem.

Dominująca część czynności wykonywanych przez praktykantów polegała na zapoznawaniu się z różnymi aktami prawnymi oraz wykonywaniu prostych czynności biurowych. W realizacji praktyk zawodowych stwierdzono nieprawidłowość polegającą na niewypłacaniu dodatków szkoleniowych opiekunowi praktyk, w sytuacji niezwalniania go (przynajmniej częściowo) z obowiązków wynikających z umowy o pracę, wbrew § 12 ust. 2 rozporządzenia w sprawie praktycznej nauki zawodu. Było to związane z niezawieraniem w umowach z dyrektorem publicznej szkoły zawodowej postanowień, wymaganych § 7 ust. 3 pkt 8 ww. rozporządzenia, odnoszących się do ponoszenia przez szkoły kosztów przedmiotowych dodatków⁶. Dopuszczono do przetwarzania danych osobowych przez praktykantów, którzy nie posiadali stosownych upoważnień.

Zastrzeżenia NIK budzą ponadto stwierdzone braki w dokumentacji odbytych staży i praktyk.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Nabór na praktyki i staże

Opis stanu faktycznego

W regulacjach wewnętrznych Urzędu brak było zapisów związanych z organizacją praktyk i staży. W trakcie kontroli (17 grudnia 2015 r.) wprowadzony został regulamin organizowania praktyk w Urzędzie⁷.

(dowód: akta kontroli str. 435-443)

W badanym okresie zgodnie z regulaminem organizacyjnym⁸ Urzędu, do zadań Referatu Organizacyjnego, w tym jednoosobowego stanowiska ds. pracowniczych, obsługi administracyjnej i BHP oraz kierującego ww. jednostką Sekretarza Gminy należała m.in. współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Opatowie (dalej: PUP) w zakresie organizacji prac publicznych i interwencyjnych oraz nadzór nad realizacją praktyk uczniowskich, studenckich i absolwenckich. Od 14 grudnia 2006 r. funkcję Sekretarza Gminy Iwaniska pełniła Wiesława Słowik.

(dowód: akta kontroli str. 8-25)

W okresie objętym kontrolą nie upubliczniano (np. na stronie internetowej, na tablicy ogłoszeń) informacji o wolnych miejscach na praktyki i staże, wymaganych dokumentach, stosowanych procedurach, kryteriach naboru, osobach do kontaktu.

Wójt Marek Staniek wyjaśnił: *Myślę, że nie zachodziła konieczność upublicznienia informacji o wolnych miejscach praktyk, ponieważ nigdy nie zdarzyło się, abym komukolwiek odmówił. Kierowałem się dobrem mieszkańców tej gminy.*

⁵ Dz. U. Nr 180, poz. 1860 ze zm. , dalej: rozporządzenie w sprawie szkoleń bhp.

⁶ Obowiązek przekazywania pracodawcom, u których realizowane są praktyki zawodowe, środków na pokrycie dodatków wypłacanych pracownikom za wykonywanie obowiązków opiekunów praktyk zawodowych oraz opłacanych od nich składek na ubezpieczenia społeczne przez szkoły prowadzące kształcenie zawodowe, wynika z art. 70a ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2015 r., poz. 2156).

⁷ Zarządzenie nr 91/2015 Wójta Gminy Iwaniska z dnia 17 grudnia 2015 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu organizowania praktyk w Urzędzie Gminy Iwaniska.

⁸ Zarządzenie Wójta Gminy Iwaniska z 6 kwietnia 2009 r. ze zm.

(dowód: akta kontroli str. 437)

W latach 2013-2015 do Urzędu wpłynęło 350⁹ podań o realizację stażu od 256 osób. Spośród nich 70 (27%) zadeklarowało w podaniach posiadanie wykształcenia co najmniej zawodowego. Ponadto 53 osoby bezrobotne wnioskowały do Urzędu o pomoc finansową lub pomoc w znalezieniu zatrudnienia. W okresie tym o organizację praktyk studenckich i zawodowych ubiegało się 25 osób, wszystkie zostały przyjęte na praktyki.

W złożonych przez Urząd 57 wnioskach o zawarcie umowy o zorganizowanie stażu dla osób bezrobotnych (dalej: wnioski) ubiegano się łącznie o organizację 504 staży (w 2013 r. wnioskowano o staże dla 265 osób, w 2014 r. – 88, a do 2 listopada 2015 r. – 151 osób). Urząd wnioskował o organizację stażu, w tym samym okresie, dla znacznej liczby osób. Przykładowo, w styczniu 2013 r. wnioskowano o organizację staży dla 88¹⁰ osób, w lutym i marcu 2013 r. dla 125¹¹ osób, w kwietniu i maju 2014 r. dla 65 osób, w marcu 2015 r. dla 127 osób. Wiesława Słowik, Sekretarz Gminy wyjaśniła: *Gmina Iwaniska jest dotknięta bezrobociem strukturalnym (...). Ludność w większości posiada wykształcenie podstawowe bez szczególnych kwalifikacji zawodowych. Gmina jest na swoim terenie jednym z nielicznych pracodawców (...), skutkuje to zabiegami o staże pracownicze i prace interwencyjne w ramach robót publicznych (...). Organizowanie przez Gminę stażów zapobiega wykluczeniu społecznemu osób długotrwale bezrobotnych. (...) Wójt nie może odmówić nikomu przyjęcia podania, a ich ilość wskazuje na znaczącą skalę problemu. Wskazane przez Urząd ilościowe zapotrzebowanie na staże i roboty interwencyjne odzwierciedla bezpośrednio ilość wpływających podań.*

(dowód: akta kontroli str.37-40, 46-52, 303-307)

Wszystkie wnioski zawierały informacje wymagane § 1 ust. 1 pkt 1-2 rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych, przy czym w czterech z nich, złożonych w styczniu 2013 r., podano liczbę zatrudnionych w Urzędzie zawyżoną o 10 osób co, jak wyjaśniła Sekretarz Gminy Wiesława Słowik, wynikało z pomyłki.

We wszystkich wnioskach Urząd wykorzystał możliwość¹² rekomendowania konkretnych osób do realizacji staży (spośród osób, które wcześniej złożyły podania o staż lub inną pomoc).

W pięciu wnioskach (9% wszystkich złożonych w badanym okresie) nie wskazano imienia i nazwiska oraz stanowiska opiekuna bezrobotnego odbywającego staż, co było wymagane § 1 ust. 1 pkt 4 ww. rozporządzenia, natomiast w 43 wnioskach (75% wszystkich złożonych), w których wnioskowano o organizację łącznie 353 staży, co prawda wyznaczono opiekuna, ale zadania te miała pełnić dla wszystkich wnioskowanych staży jedna osoba – Sekretarz Gminy Wiesława Słowik. Zgodnie z informacją zawartą w 19 wnioskach, miała się ona opiekować w tym samym czasie liczbą stażystów wynoszącą od 4 do 80 osób, przy czym zgodnie z § 6 ust. 4 rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych, opiekun bezrobotnego odbywającego staż może jednocześnie sprawować opiekę nad nie więcej niż trzema osobami bezrobotnymi odbywającymi staż.

Spośród 57 wniosków złożonych przez Urząd w badanym okresie, tylko w czterech (7% wszystkich) określono liczbę przewidywanych miejsc, gdzie bezrobotni będą odbywali staż, w 17 wnioskach określono proponowany termin rozpoczęcia stażu, a tylko w pięciu (9%) podano zarówno termin rozpoczęcia jak i zakończenia stażu, co było wymagane odpowiednio § 1 ust. 1 pkt 3 i 5 rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych.

W żadnym z wniosków nie określono zawodów¹³ ani stanowisk pracy, na których staże mają być realizowane, mimo że wymagał tego § 1 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych, ponadto w ośmiu

⁹ Dodatkowo w okresie poprzedzającym, tj. w 2012 r. do Urzędu wpłynęło 87 podań o organizację stażu.

¹⁰ W czterech wnioskach dla odpowiednio 66, 4, 3 i 15 osób.

¹¹ W sześciu wnioskach dla odpowiednio 6, 9, 60, 7, 1 i 21 osób.

¹² Przewidzianą § 1 ust. 2 rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych.

¹³ Określonych w klasyfikacji zawodów zgodnej z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r., w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. z 2014 r., poz. 1145).

wnioskach Urząd nie zamieścił opisu zadań, jakie będą wykonywane podczas stażu przez bezrobotnego, a w pozostałych określono je niejednoznacznie lub bardzo ogólnie. Najczęściej występujące opisy ww. zadań to: *wykonywanie różnych prac zleconych przez Wójta Gminy i Sekretarz Gminy lub utrzymywanie ładu i porządku na terenie gminy, roznoszenie faktur, adresowanie listów i pisanie zwrotek*. W 9 wnioskach (z 57) wskazano wymagania dotyczące predyspozycji psychofizycznych i zdrowotnych, poziomu wykształcenia oraz minimalnych kwalifikacji niezbędnych do podjęcia stażu, zgodnie z § 1 ust. 1 pkt 7 ww. rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 37-40)

Z wyjaśnień złożonych przez Monikę Stasicę, Dyrektora PUP, wynika, że w PUP rozpoznano niekompletność złożonych przez Urząd wniosków o organizację staży ale przyjęto procedurę „telefonicznego usunięcia braków formalnych”.

(dowód: akta kontroli str. 253-254)

W badanym okresie 141 osoby zakończyły staże współfinansowane ze środków Funduszu Pracy, ponadto trzy osoby zrealizowały staże finansowane ze środków europejskich¹⁴. W 2014 r. Urząd zorganizował dla dziesięciu osób bezrobotnych staże realizowane w ramach bonu stażowego¹⁵, stanowiącego gwarancję skierowania do odbycia stażu u pracodawcy na okres 6 miesięcy, o ile pracodawca zobowiąże się do zatrudnienia bezrobotnego po zakończeniu stażu przez okres 6 miesięcy. Ponadto po 30 września 2015 r. w Urzędzie były realizowane staże 14 osób.

(dowód: akta kontroli str.54, 209, 110-153)

Urząd zorganizował dla 22 osób staże w zawodach administracyjnych („technik prac biurowych”, „pracownik biurowy”), 122 staże (85% zakończonych) zorganizowano w zawodach robotniczych (obsługowych): „robotnik gospodarczy”, „konserwator budynków”, „zamiatacz”, „pomocniczy robotnik przy konserwacji terenów zieleni”, „robotnik placowy”, „sprzątaczkę biurową” i inne. W badanym okresie 15 osób odbyło dwukrotnie staże w Urzędzie, a pięć osób – trzykrotnie.

Liczba osób odbywających staż sięgała liczby osób zatrudnionych w Urzędzie, bowiem w latach 2013-2015 średnie zatrudnienie w Urzędzie wynosiło 42 osoby (w tym dziewięciu pracowników zatrudnionych było w oczyszczalni ścieków i stacji uzdatniania wody), podczas gdy w I półroczu 2013 r. na stażach było jednocześnie od 25 do 32 osób, a w II kwartale 2014 r. nawet 39 osób.

Jak wyjaśniła Wiesława Słowik Sekretarz Gminy *dynamiczny rynek pracy, zwłaszcza potrzeby zatrudnienia osób o nowych kwalifikacjach powodują, że nie ma żadnej pewności co do tego, czy osoby zatrudnione uzyskują nowe kwalifikacje przydatne im w przyszłości. Jak wykazuje praktyka osoby te wszakże odzyskują zaufanie do własnych sił i zaradności życiowej. (...) tak więc organizowanie przez Gminę stażów osiąga swój cel – zapobiega wykluczeniu społecznemu osób długotrwale bezrobotnych.*(...)

(dowód: akta kontroli str. 16-17, 26-340, 229)

Wyjaśniając przyczyny przyznania organizacji staży dla tak dużej liczby osób przez Urząd, Monika Stasica, Dyrektor PUP, stwierdziła: *Urząd kieruje bezrobotnych na staże do pracodawców w miarę posiadanych środków finansowych i często stosuje zasadę proporcjonalności bezrobocia względem gmin. W gminie Iwaniska nie ma zbyt wielu pracodawców, natomiast istnieją duże potrzeby aktywizacji bezrobotnych przez realizację staży celem nabycia doświadczenia zawodowego, nowych kwalifikacji i dlatego UG Iwaniska jest największym Wnioskodawcą.*

(dowód: akta kontroli str. 255)

W okresie objętym kontrolą w Urzędzie zorganizowano 19 praktyk studenckich, w tym 8 dla studentów Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, oraz sześć praktyk zawodowych – pięć dla uczniów Zespołu Szkół nr 1 w Opatowie i jedną dla ucznia szkoły niepublicznej. Na opiekuna wszystkich uczniów i studentów wyznaczono Wiesławę Słowik.

¹⁴ W ramach europejskiego Funduszu Społecznego – projekt „Bez barier” nr POKL.07.02.01-26-066/13 oraz w ramach projektu „Animacja pracy – program aktywizacji zawodowej osób długotrwale bezrobotnych w wielu 18-25 z woj. świętokrzyskiego” POKL.06.01.01-26-035/12.

¹⁵ O którym mowa w art. 66l ust.1 ustawy o promocji zatrudnienia.

(dowód: akta kontroli str. 304)

Wójt Marek Staniek, wyjaśniając, dlaczego opiekę nad wszystkimi praktykantami powierzył Wiesławowi Słowik, skoro wiąże się to ze znacznym obciążeniem dodatkowymi obowiązkami, podał: *Opiekę nad praktykantami powierzyłem Pani Wiesławie Słowik, która posiada długoletnie doświadczenie w zakresie administracji samorządowej, dlatego też jako opiekun praktyk swoje obowiązki wypełnia z pełnym zaangażowaniem, jest osobą otwartą, umie przekazać zdobytą wiedzę innym.*

(dowód: akta kontroli str. 430)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Urząd nie zapewnił właściwych warunków naboru i przygotowania staży dla bezrobotnych, o czym świadczy fakt, że wszystkie złożone w badanym okresie przez Urząd wnioski o zawarcie umowy o realizację stażu (57 wniosków) były sporządzone niezgodnie z wymaganiami, o których mowa w § 1 ust. 1 pkt 3-7 rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych.

Nieprawidłowości dotyczyły następujących zakresów szczegółowych:

- w 53 wnioskach (93% wszystkich wniosków) nie określono liczby przewidywanych miejsc pracy, na których bezrobotni będą odbywać staż, co było wymagane § 1 ust. 1 pkt 3 ww. rozporządzenia;
- w pięciu wnioskach (9% wszystkich) nie wskazano imienia i nazwiska oraz stanowiska opiekuna bezrobotnego odbywającego staż, co było wymagane § 1 ust. 1 pkt 4 ww. rozporządzenia, a opiekun wskazany w 19 wnioskach (33% wszystkich), który miał się opiekować jednocześnie od 4 do 80 stażystami został wyznaczony niezgodnie z § 6 ust. 4 cytowanego rozporządzenia, które wymaga by opiekun bezrobotnego odbywającego staż mógł sprawować opiekę nad nie więcej niż trzema osobami bezrobotnymi odbywającymi staż;
- w 35 wnioskach (61% wniosków) nie określono proponowanego okresu odbywania stażu wymaganego § 1 ust. 1 pkt 5 ww. rozporządzenia;
- we wszystkich wnioskach nierzetelnie opisano zadania, jakie będą wykonywane podczas stażu przez bezrobotnego, w tym nie określono zawodów i specjalności co było wymagane § 1 ust. 1 pkt 6 ww. rozporządzenia;
- w 48 wnioskach (84% wniosków) nie określono wymagań dotyczących predyspozycji psychofizycznych i zdrowotnych, poziomu wykształcenia minimalnego niezbędnych do podjęcia stażu przez bezrobotnego na danym stanowisku pracy, czego wymaga § 1 ust. 1 pkt 7 ww. rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 37-40)

Odpowiedzialna za organizację i nadzorowanie realizacji staży Wiesława Słowik wyjaśniła: *możliwości Urzędu Gminy są bardzo ograniczone i z tej też przyczyny we wnioskach nie określono ilości miejsc, na których organizowanie stażu jest możliwe. Czas trwania stażu (...) jest uzależniany od wielkości limitów przyznawanych przez PUP i z tej przyczyny Urząd nie wskazuje go we wnioskach.(...) Ponieważ z reguły osoby długotrwale bezrobotne nie posiadają wykształcenia innego niż podstawowe i zawodowe są zatrudniane przy pracach o charakterze porządkowym, utrzymaniu terenów zielonych, utrzymaniu dróg gminnych i prostych pracach. (...) Trudno jest przy tym określić zawód ponieważ wykonywane przez nich czynności nie wypełniają wszystkich zadań związanych np. z zawodem ogrodnika. We wnioskach byłam wskazana jako osoba pełniąca funkcję opiekuna stażu ale w razie przyjęcia osoby na staż jest wyznaczany opiekun stażu. (...) Mamy świadomość, że kwestie te są regulowane ustawą i wydanym na jej podstawie rozporządzeniem MPiPS ale trudno jest wybrnąć z niezwykle trudnej sytuacji.(...)*

(dowód: akta kontroli str. 230)

Uwagi dotyczące
badanej
działalności

Chociaż formalnie spełniony był wymóg § 2 ust. 1 rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych określający, że *staż mogą odbywać jednocześnie bezrobotni w liczbie nieprzekraczającej liczby pracowników zatrudnionych*

u organizatora w dniu składania wniosku w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy, tak duża liczba jednocześnie realizowanych staży mogła utrudnić właściwą ich realizację, a także znacznie dezorganizować pracę Urzędu.

Zdaniem NIK, wysokie bezrobocie, trudna sytuacja materialna i życiowa mieszkańców gminy nie może stanowić uzasadnienia dla niewłaściwego przygotowania staży, w tym przyjmowania jednocześnie liczby osób zbliżonej do liczby pracowników, co mogło przekraczać możliwości organizacyjne Urzędu, zakłócać jego pracę i prowadzić do nieskutecznego wykorzystania stażu jako instrumentu aktywizacji bezrobotnych.

Chociaż przepisy prawa nie formułują wprost takiego obowiązku, to jednak określenie zasad naboru na staże, a także informowanie (w Urzędzie, na stronie internetowej) o procedurach, wymaganych dokumentach oraz osobach do kontaktu, miałoby pozytywny wpływ na przejrzystość procesu naboru i budowało wizerunek Urzędu jako podmiotu przyjaznego obywatelom.

Ocena częstkowa

W badanym okresie Urząd stworzył możliwość odbycia praktyk studenckich i zawodowych wszystkim osobom, które się o to ubiegały. Wnioskowano o organizację staży dla osób bezrobotnych w odpowiedzi na zapotrzebowanie lokalnej społeczności, nie zaplanowano jednak ich realizacji zgodnie z przepisami i w sposób uwzględniający możliwości organizacyjne Urzędu.

2. Warunki odbywania praktyk i staży

Opis stanu faktycznego

Urząd organizował staże dla osób bezrobotnych na podstawie umów, o których mowa w art. 53 ust. 4 ustawy o promocji zatrudnienia, podpisanych z PUP (dalej: umowy). W umowach określono m.in. siedzibę organizatora i miejsce odbywania stażu przez bezrobotnych zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 1-4 rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych. Bezrobotni zostali skierowani do realizacji stażu w Urzędzie Gminy (Iwaniska, Rynek 3). W umowach tych wskazano także pozostałe informacje niezbędne do właściwej realizacji staży, wymagane § 5 ust. 1 pkt 5-9 ww. rozporządzenia, w tym nazwiska oraz stanowiska opiekunów bezrobotnych odbywających staż. Funkcje opiekunów mieli pełnić pracownicy Urzędu. Programy stażu stanowiące załączniki do umów stanowiły przeniesienie, zawartych we wnioskach, opisów zadań planowanych do wykonywania podczas stażu przez bezrobotnych. W ww. umowach umieszczono także nazwy zawodów i specjalności realizowanych staży (które nie zostały wcześniej określone we wnioskach).

Mimo iż organizatorem wszystkich staży był Urząd, znaczna liczba staży była realizowana w innych placówkach na terenie gminy. W 2013 r. poza siedzibą Urzędu odbywało staż 57 osób (72% wszystkich stażystów), w 2014 r. – 21 osób (34%), a w 2015 r. – 13 osób (54%). Większość osób z tej grupy (85 stażystów) realizowało staż w szkołach podstawowych w: Iwaniskach, Mydlowie, Wygielzowie, Przepiórowie, Ujeździe lub Woli Jastrzębskiej. Sześć osób realizowało staż w Instytucji Kultury „Zamek Krzyżtopór” w Ujeździe i Iwaniskach. Miejsca realizacji stażu znajdowały się w odległości do 14 km od Urzędu.

(dowód: akta kontroli str.26-36, 234)

W 2013 r. do pełnienia funkcji opiekunów stażystów zostało wyznaczonych, na podstawie ww. umów, 15 pracowników Urzędu, w 2014 r. – 21 osób (połowa osób zatrudnionych w Urzędzie). W badanym okresie dziewięciu pracowników sprawowało w tym samym czasie opiekę nad więcej niż trzema bezrobotnymi stażystami.

Wyznaczeni opiekunowie staży posiadali odpowiednie doświadczenie zawodowe na stanowiskach administracyjnych – staż pracy nie był niższy niż trzy lata (wynosił on średnio 27 lat). Były to osoby zatrudnione w referacie finansowym, rolnictwa i rozwoju gospodarczego, urzędzie stanu cywilnego, na stanowiskach np. ds. księgowości podatkowej, ds. księgowości, ds. prac kancelaryjnych, ds. obsługi Rady Gminy. Natomiast znacząca większość stażystów (90% osób realizujących staże w latach 2013-2014) wykonywało prace na stanowiskach obsługowych (prace porządkowe). Rzetelna realizacja zadań opiekuna stażu wymagałaby od większości opiekunów przemieszczania się do miejscowości, w których był realizowany staż, skoro zgodnie w § 6 ust. 3 rozporządzenia

w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych, opiekun bezrobotnego jest zobowiązany do udzielania mu wskazówek i pomocy w wypełnianiu powierzonych zadań.

(dowód: akta kontroli str.41-45)

Jak wyjaśniła Wiesława Słowik, Sekretarz Gminy: *pracownicy Urzędu Gminy, którzy w większości byli opiekunami stażystów w 2013 i 2014 r. wykonywali swoje obowiązki, a dodatkowo sprawowali opiekę, jednak większość czynności związanych z opieką nad stażystami wykonywałam ja, ponieważ zdawałam sobie sprawę z trudnych sytuacji finansowych tych osób. (...) Prawie codziennie miałam kontakt ze stażystami, którzy byli w innych jednostkach. Oprócz tego opiekunowie staży dojeżdżali do stażystów.*

(dowód: akta kontroli str. 231)

Zgodnie z zakresem czynności, podczas nieobecności opiekunów stażystów, w ich zastępstwie sprawowała funkcje opiekuna Wiesława Słowik, Sekretarz Gminy.

(dowód: akta kontroli str.43-44)

Wyjaśniając przyczyny powstania sytuacji, w której staże mogły być realizowane poza miejscem określonym w wydanym bezrobotnemu skierowaniu oraz pod opieką innych osób niż wyznaczone, Monika Stasica, Dyrektor PUP stwierdziła: *sprawozdania z realizacji staży były dostarczane do Powiatowego Urzędu Pracy w Opatowie drogą pocztową lub składane bezpośrednio w sekretariacie tutejszego urzędu przez pracownika Urzędu Gminy w Iwaniskach. W związku z tym nie było możliwości zweryfikowania w/w sprawozdań z zawartymi umowami o odbywanie stażu. Tutejszy urząd nie zna przyczyny i nie posiada dokumentów wyjaśniających dlaczego Urząd Gminy w Iwaniskach w trakcie odbywania stażu zmieniał opiekunów stażystów i dlaczego stażyści nie odbywali staży w miejscach wyznaczonych we wnioskach (...). W latach 2013-2014 nie przeprowadzono kontroli w UG Iwaniska.*

(dowód: akta kontroli str. 254)

W badanym okresie siedem osób przerwało staż. W przypadku czterech osób wynikało z rozwiązania umowy na skutek nieobecności wynoszącej więcej niż jeden dzień stażu, nieusprawiedliwionej przez stażystów. Pozostałe trzy staże zostały skrócone na prośbę stażystów¹⁶. O przerwaniu stażu sześciu osób PUP został powiadomiony nie później niż w terminie siedmiu dni, tj. zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych.

(dowód: akta kontroli str. 182-195)

Podstawą organizacji praktyk studenckich i zawodowych były umowy lub porozumienia zawarte przez Urząd z właściwymi uczelniami oraz szkołami. W umowach lub porozumieniach zawartych z uczelniami w sprawie organizacji praktyk studenckich wskazywano dane studenta oraz określano m.in.: terminy realizacji praktyk oraz obowiązki stron.

Dwie umowy, zawarte ze szkołą publiczną w związku z realizacją praktyk zawodowych pięciu uczniów, zawierały postanowienia wymagane § 7 ust. 3 pkt 1-3, 5-7 i 9 rozporządzenia w sprawie praktycznej nauki zawodu, tj. zawierały m.in.: nazwę i adres podmiotu przyjmującego uczniów na praktyczną naukę zawodu oraz miejsce jej odbywania; nazwę i adres szkoły kierującej uczniów na praktyczną naukę zawodu; zawód, w którym prowadzona była praktyczna nauka zawodu; terminy rozpoczęcia i zakończenia praktycznej nauki zawodu; prawa i obowiązki stron umowy.

(dowód: akta kontroli str. 305-403)

Zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 1, 2 i 5 rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych, organizator stażu zobowiązany był do zapoznania bezrobotnego z programem stażu, jego obowiązkami i uprawnieniami oraz z obowiązującym regulaminem pracy. W badanym okresie Urząd przed dopuszczeniem bezrobotnych do pracy nie uzyskał pisemnego potwierdzenia zapoznania się bezrobotnych z programami stażu i treścią regulaminu pracy.

¹⁶ Dwie osoby wnioskowały o przerwanie stażu w związku z podjęciem dalszego kształcenia na wyższej uczelni.

Stosowaną praktyką, jak wyjaśniła Wiesława Słowik, Sekretarz Gminy było organizowanie spotkań ze stażystami przed rozpoczęciem stażu i informowanie stażystów o zasadach ich realizacji oraz przydzielonych zadaniach (z części tych spotkań zostały sporządzone notatki).

(dowód: akta kontroli str. 217, 231-232)

W badanym okresie spośród 158¹⁷ stażystów, którzy realizowali staż w Urzędzie tylko 14 osób (9% ogółu stażystów) odbyło instruktaż ogólny oraz instruktaż stanowiskowy, zgodnie z § 8 rozporządzenia w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy. Instruktaż ogólny był prowadzony, zgodnie z § 10 ust. 2 ww. rozporządzenia, przez pracownika służby bezpieczeństwa i higieny pracy. Natomiast instruktaż stanowiskowy ww. grupy 14 stażystów przeprowadziła Wiesława Słowik, Sekretarz Gminy, która nie posiadała uprawniającego do przeprowadzenia ww. instruktażu przeszkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz w zakresie metod prowadzenia instruktażu stanowiskowego, wymaganego § 11 ust. 5 rozporządzenia w sprawie szkoleń bhp. Osoby bezrobotne, realizujące staż w latach 2013-2014 (144 stażystów) nie uzyskały instruktażu ogólnego ani instruktażu stanowiskowego, wymaganego szkolenia wstępnego nie przeszli także odbywający w Urzędzie praktyki studenci i uczniowie.

Wiesława Słowik wyjaśniła, że w pierwszym dniu praktyki z każdym praktykantem prowadziła rozmowę na temat m.in. funkcjonowania urzędu, zapoznawała ich z regulaminem pracy, regulaminem organizacyjnym, statutem gminy oraz omawiała temat bezpieczeństwa i higieny pracy.

W wyniku weryfikacji uprawnień do przeprowadzenia instruktaży stanowiskowych przez pracowników Urzędu stwierdzono, że żaden z nich nie posiadał wymaganego przepisami szkolenia BHP.

Jak wyjaśnił Wójt, nieprzeszkolenie pracowników wynikało z braku środków na ten cel w budżecie. Pracownicy Urzędu odbyli przedmiotowe szkolenie w dniu 21 października 2015 r. Wójt zapewnił, że będzie wypełniał obowiązki pracodawcy w zakresie szkoleń w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy.

(dowód: akta kontroli str. 26-36, 210-216, 304, 428-434)

Jak wyjaśniła Wiesława Słowik, Sekretarz Gminy, realizując częściowo wymóg określony w § 6 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych, osoby realizujące staż na stanowiskach obsługowych, tj. robotnik gospodarczy, konserwator budynków, pomocniczy robotnik przy konserwacji terenów zieleni, zmiatacz, sprzątaczką biurową¹⁸, wyposażono w rękawice robocze. Osobom tym nie przydzielono jednak pozostałych środków ochrony osobistej, tj. odzieży i obuwia roboczego, które przysługiwały zatrudnionym na podobnych stanowiskach w Urzędzie, zgodnie z załącznikiem nr 1 i 2 do zarządzenia Nr 100/10 Wójta Gminy Iwaniska z dnia 31 grudnia 2010 r. w sprawie przydzielenia pracownikom ochrony indywidualnej odzieży i obuwia roboczego oraz środków higieny osobistej dla pracowników.

(dowód: akta kontroli str. 11-36, 230)

Dokumentacja praktyk oraz badanej próby staży nie zawierała wydawanych praktykantom upoważnień do przetwarzania danych osobowych (kopii tych upoważnień). W przypadku stażystów, analiza wykonywanych przez nich czynności, nie wykazała wykonywania zadań związanych z dostępem do takich danych.

Wyjaśniając, czy upoważnienia takie, wymagane art. 37 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych¹⁹, zostały wydane we wszystkich przypadkach, kiedy praktykanci mieli (mogli mieć) dostęp do danych osobowych (np. w czasie obsługi klientów, rejestracji korespondencji, prowadzenia różnych ewidencji), Wiesława Słowik podała: *Praktykanci nie mieli dostępu do danych osobowych. Wszystkie operacje związane z dostępem do danych osobowych wykonywał pracownik, natomiast praktykanci byli dopuszczani do czynności pomocniczych.*

(dowód: akta kontroli str. 304, 444-446)

¹⁷ W tym 144 stażystów ukończyło staż do 30 września 2015 r.

¹⁸ W ww. zawodach w badanym okresie odbywało staż 138 osób.

¹⁹ Dz. U. z 2014 r., poz. 1182 ze zm.

W 14 przypadkach nie zweryfikowano posiadania przez studentów odbywających praktyki ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków.

W wyjaśnieniach Wiesława Słowik podała, że z uwagi na długotrwałą nieobecność osoby odpowiedzialnej za gromadzenie dokumentacji związanej z realizacją praktyk, nie jest w stanie wskazać przyczyn braku weryfikacji posiadania ubezpieczenia.

(dowód: akta kontroli str. 304, 444-446)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W badanym okresie staże dla 91 osób (63% wszystkich staży) zostały zorganizowane poza wyznaczonym w umowach, zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych, miejscem odbywania stażu, tj. poza siedzibą Urzędu, w tym 85 stażystów skierowano do odbywania staży w szkołach podstawowych w: Iwaniskach, Mydlowie, Wygielzowie, Przepiórowie, Ujeździe oraz Woli Jastrzębskiej.

(dowód: akta kontroli str. 26-36, 234)

Sekretarz Gminy Iwaniska Wiesława Słowik odpowiedzialna za organizację i nadzorowanie staży wyjaśniła: *niektórzy stażyści byli oddelegowani do jednostek podległych Urzędowi, opieka była sprawowana przez kierownictwo tych placówek (...). Codziennie rano spotykałam się ze stażystami, gdzie omawiane były zadania do realizacji (...). Podczas spotkań i rozmów jakie prowadziłam, wywnioskowałam, że stażyści byli zadowoleni z wykonywanych czynności jak również i urząd. Z wyjaśnień złożonych przez Wójta wynika, że realizowanie stażu w innych placówkach wynikało także z dążenia do zmniejszenia kosztów dojazdu do miejsca stażu, ponoszonych przez bezrobotnych zamieszkałych poza Iwaniskami.*

(dowód: akta kontroli str.232, 427-434)

2. Dziewięciu pracowników Urzędu sprawowało w tym samym czasie opiekę nad więcej niż trzema bezrobotnymi stażystami, co było niezgodnie z § 6 ust. 4 rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych: Monika G. opiekowała się czterema stażystami w okresie od 13 maja do 12 sierpnia 2013 r.; Teresa K. w okresie od 22 lutego do 21 maja 2013 r. opiekowała się pięcioma stażystami, a od 12 czerwca do 12 sierpnia czterema stażystami; Krystyna K. opiekowała się pięcioma stażystami w okresie od czerwca do sierpnia 2013; Wioletta C. sprawowała opiekę nad pięcioma stażystami w okresie od 5 maja do 4 listopada 2014 r.; Elżbieta G. opiekowała się pięcioma stażystami w okresie od 24 lipca do 4 listopada 2014 r.; Wiesław K. opiekował się czterema stażystami w okresie od 18 września do 17 grudnia 2014 r.; Wanda K. opiekowała się czterema osobami od 9 czerwca do 8 września 2014 r.; Anna L. opiekowała się czterema stażystami w okresie od 5 maja do 31 października 2014 r.; Irena L. w okresie od 24 lipca do 4 listopada opiekowała się siedmioma stażystami.

(dowód: akta kontroli str.41-45, 222)

Sekretarz Gminy Wiesława Słowik, odpowiedzialna za organizację i nadzorowanie staży, wyjaśniła, iż przyczyną takiej sytuacji było przeoczenie, gdyż *niekiedy w miesiącu było więcej umów, dlatego też umowy zachodziły na siebie i stąd wynika, że opiekunowie sprawowali opiekę nad więcej niż trzema stażystami.*

(dowód: akta kontroli str. 231)

3. W badanym okresie 144 osoby bezrobotne, realizujące staż w Urzędzie (91% wszystkich realizujących staż w badanym okresie) nie odbyły instruktażu ogólnego, wymaganego § 8 pkt 1 i § 10 ust. 1 rozporządzenia w sprawie szkolenia bhp. Ponadto nikt realizujący staż w badanym okresie (158 osób) nie został prawidłowo przeszkolony w zakresie instruktażu stanowiskowego, wymaganego § 8 pkt 2 i § 11 ust. 5 rozporządzenia w sprawie szkoleń bhp (osoby te nie zostały przeszkolone lub – w przypadku 14 osób – były przeszkolone przez osobę nieuprawnioną, tj. Wiesławę Słowik, która sama nie odbyła wymaganego szkolenia w zakresie bhp, w tym szkolenia w zakresie metod prowadzenia instruktażu stanowiskowego). Tym samym Urząd nie

spełnił wymogu zawartego w § 6 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych.

Także praktykantom odbywającym praktyki w Urzędzie nie zapewniono szkolenia wstępnego wymaganego § 8 i § 10 ust. 1 i 2 oraz § 11 ust. 1 pkt 3 i ust. 5 rozporządzenia w sprawie szkolenia bhp.

(dowód: akta kontroli str. 231, 304)

Sekretarz Gminy Iwaniska Wiesława Słowik wyjaśniła, że powyższa nieprawidłowość wynikała z zaniedbań (w tym zagubienia części dokumentacji) pracownika, któremu powierzono obowiązek nadzoru nad realizacją ww. zagadnień, a który przebywał od stycznia 2015 r. na długotrwałym zwolnieniu lekarskim. W sprawie braku szkoleń praktykantów podała m.in., że uchybienia w tym zakresie będą eliminowane.

(dowód: akta kontroli str. 230, 433)

4. Urząd przekazał informację do Starosty Opatowskiego o nieusprawiedliwionej nieobecności i przerwaniu stażu przez Aleksandra S. po 18 dniach od wystąpienia nieobecności, mimo że według § 6 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych, organizator *niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni, informuje starostę o przypadkach przerwania odbywania stażu, o każdym dniu nieusprawiedliwionej nieobecności bezrobotnego oraz o innych zdarzeniach istotnych dla realizacji programu.* Stażysta rozpoczął staż w zawodzie robotnik gospodarczy 5 maja 2014 r. W dniu 30 czerwca 2014 r. nastąpiło przerwanie stażu, natomiast informacja o przerwaniu stażu została sporządzona przez Urząd 18 lipca 2014 r. Jak wynika z wyjaśnień udzielonych przez Sekretarza Gminy niedotrzymanie ww. terminu wynikało z trudności w skontaktowaniu się ze stażystą.

(dowód: akta kontroli str.182, 189-190, 233)

5. W badanym okresie 138 osobom bezrobotnym odbywającym staż w Urzędzie na stanowiskach: „robotnik gospodarczy”, „konserwator budynków”, „pomocniczy robotnik przy konserwacji terenów zieleni”, „zamiatacz”, „sprzątaczką biurową” nie przydzielono wymaganej odzieży i obuwia roboczego, które przysługują osobom zatrudnionym na podobnych stanowiskach w Urzędzie, zgodnie z załącznikiem nr 1 i 2 do zarządzenia Nr 100/10 Wójta Gminy Iwaniska z dnia 31 grudnia 2010 r. w sprawie przydzielenia pracownikom ochrony indywidualnej odzieży i obuwia roboczego oraz środków higieny osobistej dla pracowników. Było to niezgodne z § 6 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych, który zobowiązuje organizatora do przydzielenia bezrobotnemu, na zasadach przewidzianych dla pracowników, odzieży i obuwia roboczego oraz środków ochrony indywidualnej. Sekretarz Gminy wyjaśniła: *brak pozostałej odzieży ochronnej był podyktowany brakiem środków finansowych, zaś obecnie zostały zakupione fartuchy ochronne, czapki oraz zwiększono ilość kamizelek ochronnych.*

(dowód: akta kontroli str. 26-36, 233)

6. Przynajmniej sześciu praktykantom nie wydano upoważnień do przetwarzania danych osobowych, mimo iż wykonywali czynności związane z przetwarzaniem tych danych. Było to niezgodne z art. 37 ustawy o ochronie danych osobowych, który stanowi, że do przetwarzania danych mogą być dopuszczone wyłącznie osoby posiadające upoważnienie nadane przez administratora danych. Wiesława Słowik wyjaśniła, że praktykanci nie mieli dostępu do danych osobowych, wykonywali jedynie czynności pomocnicze.

(dowód: akta kontroli str. 304, 444-446)

W związku z powyższymi wyjaśnieniami, Najwyższa Izba Kontroli zauważa, że ze sprawozdań z przebiegu praktyk, potwierdzonych przez opiekunów praktykantów wynika, iż praktykanci wykonywali m.in. następujące czynności, związane z przetwarzaniem danych osobowych: „przygotowywanie dokumentów do podjęć gotówkowych”, „pomoc w wystawianiu zaświadczeń o pracy w gospodarstwie rolnym”, „przygotowywanie faktur do wysyłki”, „segregowanie i rejestrowanie poczty przychodzącej”, „przygotowanie kwitariuszy do poszczególnych opłat”, „przygotowanie

faktur VAT do wydania odbiorcom na podstawie stanów wodomierzy”, „sprawdzanie wpłat dowodów kasowych i bankowych za dostarczoną wodę i odprowadzone ścieki”, „wprowadzanie klientów do bazy danych w programie DISTRICTUS na podstawie zawartych umów”, „kontrolowanie kwitów za dostarczoną wodę i odprowadzone ścieki przed wypisaniem upomnienia”. Z przetwarzaniem danych osobowych mogły być związane czynności takie jak „uzupełnianie danych na komputerze”, „porządkowanie dokumentów”, „kserowanie i archiwizacja dokumentów”.

(dowód: akta kontroli str. 308-403)

7. Dwie umowy zawarte przez Urząd z Zespołem Szkół nr 1 w Opatowie, dotyczące praktyk zawodowych, nie zawierały elementów wymaganych § 7 ust. 3 pkt 4 i 8 rozporządzenia w sprawie praktycznej nauki zawodu, tj. listy uczniów odbywających praktyczną naukę zawodu oraz postanowień dotyczących sposobu ponoszenia przez strony umowy kosztów realizacji praktycznej nauki zawodu wraz z kalkulacją tych kosztów. Ponadto do umowy (nieopatrzonej datą), dotyczącej realizacji w Urzędzie praktyk zawodowych w okresie od 28 kwietnia do 23 maja 2014 r. nie załączono programu nauczania, dopuszczonego do użytku w danej szkole przez dyrektora szkoły, czego wymaga § 7 ust. 4 ww. rozporządzenia. Dokumentacja została uzupełniona o program dopiero w trakcie kontroli NIK.

(dowód: akta kontroli str. 305-307, 365-403)

Wiesława Słowik, która podpisała przedmiotowe umowy, wyjaśniła, że nie przywiązywała uwagi do sposobu ponoszenia przez strony kosztów realizacji nauki zawodu, a jedynie kierowała się dobrem dzieci i młodzieży, mieszkańców gminy. Zadeklarowała, że przed podpisaniem umów będzie bardziej szczegółowo sprawdzać zawarte w nich dane.

(dowód: akta kontroli str. 431-434)

Uwagi dotyczące
badanej
działalności

Zdaniem NIK, potwierdzanie zapoznania się wszystkich bezrobotnych z programami stażu, ich obowiązkami i uprawnieniami oraz z istotnymi regulacjami wewnętrznymi Urzędu, powinno stanowić obowiązkowy element przygotowania osób odbywających staże.

Organizacja opieki nad bezrobotnymi odbywającymi staż w Urzędzie prowadziła do nadmiernego obciążenia pracą części pracowników (opiekunów stażu), a jej rzetelna realizacja wymagała od nich udzielania wskazówek i pomocy w zakresach, w których mogli nie posiadać wystarczających kompetencji i uprawnień (np. nadzorowanie prac porządkowych czy opiekuńczych realizowanych na terenie innych jednostek – szkół podstawowych).

Ponadto – zdaniem NIK – przyjęte rozwiązanie dotyczące pełnienia zastępstw powodowało nadmierne obciążenie pracą osoby, która wykonywała odpowiedzialną funkcję w Urzędzie oraz mogło prowadzić do rzeczywistego sprawowania opieki nad więcej niż trzema stażystami. Sytuacja taka miała miejsce w okresie od kwietnia do października 2014 r., gdy Wiesława Słowik opiekowała się dwoma stażystami oraz zastępowała w opiece nad trzema innymi Elżbietę G. w czasie jej czteromiesięcznej nieobecności.

Realizowanie przez Sekretarza Gminy zadań związanych z organizacją staży, nadzorem nad ich właściwą realizacją oraz sprawowaniem faktycznej funkcji opiekuna stażu dla większości stażystów mogło prowadzić do zakłócenia mechanizmów kontroli funkcjonujących w ramach systemu kontroli zarządczej Urzędu.

**Ocena
częstkowa**

Urząd podjął się w badanym okresie organizacji staży, których liczba mogła przekraczać możliwości organizacyjne Urzędu, w wyniku czego nastąpiło, niezgodne z przepisami, przekazanie organizacji większości z nich (63%) do innych jednostek organizacyjnych gminy. W Urzędzie nie dopełniono w odniesieniu do większości stażystów i praktykantów obowiązków związanych z właściwym przygotowaniem ich do realizacji stażu poprzez prawidłowe wyznaczenie opiekunów, przeprowadzenie szkoleń w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy i wyposażenie stażystów w przysługujące im środki ochrony osobistej, obuwie i odzież ochronną. Dopuszczono do przetwarzania danych osobowych praktykantów, którzy nie posiadali stosownych upoważnień. Nie zadbano, aby umowy zawierane w sprawie realizacji praktyk zawodowych zawierały ogół wymaganych postanowień.

3. Realizacja praktyk i staży, nadzór i opieka sprawowana nad praktykantem i stażystą oraz monitorowanie realizacji praktyk i staży

Opis stanu faktycznego

W Urzędzie od stycznia 2013 r. do dnia 30 września 2015 r. zakończono 144 staże dla bezrobotnych.

Analiza wybranej w sposób celowy²⁰ próby dokumentacji staży zrealizowanych przez 17 osób²¹ (22 staże – 15% wszystkich staży zorganizowanych w badanym okresie), pozwala stwierdzić, że:

- wszystkie programy stażu, na podstawie których realizowano staże dla osób bezrobotnych, zawierały elementy wymagane art. 53 ust. 4 pkt 1-5 ustawy o promocji zatrudnienia, tj. nazwę zawodu, zakres zadań wykonywanych przez bezrobotnego, nazwisko opiekuna bezrobotnego oraz opis rodzaju uzyskiwanych w efekcie stażu kwalifikacji lub umiejętności zawodowych. Efekty realizacji stażu w odniesieniu do wszystkich stażystów zostały w ww. programach określone według jednego wzoru: *realizacja w/w programu stażu umożliwi absolwentowi samodzielne wykonywanie pracy na stanowisku (nazwa zawodu np. robotnik gospodarczy)*. Zakres zadań które miały być realizowane przez dziesięciu bezrobotnych w zawodzie „technik prac biurowych”, stanowiły znaczne zawężenie zakresu kwalifikacji i umiejętności możliwych do uzyskania w tym zawodzie, gdyż obejmowały tylko: *kserowanie dokumentacji Urzędu* (programy stażu pięciu osób), *wykonywanie prac kancelaryjnych i wypisywanie zwrotek* (programy stażu dwóch osób), *roznoszenie faktur za wodę oraz upomnień za niezapłacony podatek rolny* (trzy osoby). Większość bezrobotnych, realizujących staż w różnych zawodach robotniczych i usługowych miało wykonywać *prace porządkowe*. Programy stażu nie były zróżnicowane w sposób uwzględniający predyspozycje psychofizyczne i zdrowotne, poziom wykształcenia oraz dotychczasowe kwalifikacje zawodowe bezrobotnych.
- z przedstawionych do kontroli sprawozdań wymaganych § 6 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych, wynikało że 12 osób odbywało staże poza Urzędem – w szkołach podstawowych na terenie gminy;
- w przypadku wszystkich badanych staży zostali wyznaczeni opiekunowie stażu;
- dziesięć sprawozdań z realizacji stażu potwierdziła pani Wiesława Słowik, natomiast pozostałe 12 sprawozdań poświadczali podpisem kierownicy szkół podstawowych;
- sprawozdania sporządzone przez stażystów, wymagane § 6 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych, zawierały opis realizowanych przez nich zadań w czasie trwania stażu. W przypadku 14 staży sprawozdania zawierały tylko potwierdzenie realizacji ogólnikowo sformułowanego programu stażu. W przypadku sześciu osób odbywających staż w zawodzie „technik prac biurowych” sprawozdania były pełniejsze, zawierały opis realizowanych czynności i zadań biurowych;
- dwie osoby realizujące staż w Urzędzie (12% badanej próby) wykonywały działania odbiegające od zaplanowanych w programie stażu;
- dwóch stażystów (Maria G. i Stanisław G.) którzy realizowali w badanym okresie trzykrotnie staże kolejno w zawodach: „zamiatacz”, „konserwator” i „inni pracownicy wykonujący prace proste”, realizowali – jak wynika z programów stażu i sprawozdań – takie same zadania, obejmujące prace porządkowe. Pani Wiesława Słowik, Sekretarz Gminy wyjaśniła: *osoby, które 2 i 3 krotnie odbywały staż to osoby pracowite, posiadające trudne warunki życiowe jak i finansowe*;
- wszystkim stażystom wydano opinie zgodnie z art. 53 ust. 5 ustawy o promocji zatrudnienia. Sześć opinii (sporządzonych przez kierownictwo szkół podstawowych w Mydlowie i Iwaniskach) zawierało potwierdzenie realizacji przez bezrobotnego zadań oraz pozyskanie umiejętności praktycznych w trakcie stażu, zgodnie z ww. ustawą,

²⁰ Do badania wybrano sześć staży realizowanych w 2013 r. i po osiem staży realizowanych w 2014 r. i 2015 r., z uwzględnieniem wszystkich zawodów, w których się one odbywały w Urzędzie.

²¹ Jeden stażysta odbywał staż w dwukrotnie, dwie osoby trzykrotnie.

w pozostałych 16 opiniach (73%) zamieszczono tylko ogólne stwierdzenie, że staż był realizowany właściwie;

- w odniesieniu do wszystkich stażystów w Urzędzie prawidłowo prowadzono kontrolę czasu realizacji stażu i wykorzystania dni wolnych²² oraz przekazywano do PUP listy obecności stażystów, zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 10 rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych.

(dowód: akta kontroli str. 55-108, 233)

W toku kontroli przeprowadzono analizę warunków realizacji oraz zakresu umiejętności i kwalifikacji, kształtowanych w trakcie dwóch staży realizowanych w Urzędzie w listopadzie 2015 r. w zawodzie „technik prac biurowych”. Stażystka posiadająca wykształcenie wyższe ekonomiczne, odbywała staż poza siedzibą Urzędu – w Instytucji Kultury „Zamek Krzyżtopór” w Ujeździe i została skierowana do zadań związanych z przygotowywaniem dekoracji i pomocy w organizacji wydarzeń kulturalnych, mimo że program stażu przewidywał zadania związane z *pomocą w naliczaniu należności za wodę i kanalizację*. Drugi stażysta – absolwent liceum ogólnokształcącego – realizował staż w Urzędzie na stanowisku ds. rozliczeń finansowych (w programie stażu zaplanowano *wypełnianie zadań zleconych przez Wójta i Sekretarza Gminy*).

Stażyci realizowali swe zadania w pomieszczeniach, których wyposażenie zapewniały bezpieczne i higieniczne warunki pracy zgodnie z uregulowaniami w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy pomieszczeń i stanowisk pracy zawartymi w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy²³. Stanowisko pracy osoby realizującej staż w Instytucji Kultury „Zamek Krzyżtopór” nie odpowiadało standardom zapewnionym innym pracownikom administracyjnym w Urzędzie.

Jak wynika z wyjaśnień złożonych przez stażystów, wyznaczeni opiekunowie stażu nie kontaktowali się z nimi, a wskazówki i pomoc w wypełnianiu powierzonych zadań były im udzielane przez inne osoby (odpowiednio przez kierownictwo ww. Instytucji Kultury i panią Wiesławę Słowik). Stażyci stwierdzili, że w wyniku realizacji stażu uzyskali nowe doświadczenia zawodowe, staż pozwolił im zetknąć się z realną pracą oraz uzyskać środki finansowe na kontynuowanie nauki, przy czym stażystka odbywająca staż poza Urzędem stwierdziła, że *należałoby rozszerzyć zakres moich obowiązków, tak bym mogła poznać więcej typowych prac biurowych*.

(dowód: akta kontroli str.176-181)

W odpowiedzi na pytanie dotyczące przyczyn skierowania stażystki do realizowania czynności niezgodnych z wykształceniem i programem stażu oraz niezapewnieniem właściwego standardu miejsca pracy Wiesława Słowik, Sekretarz Gminy wyjaśniła: *o wyborze miejsca odbywania stażu w Urzędzie decyduje wiele czynników. Jednym z nich była rozmowa indywidualna z każdym nowoprzyjętym stażystą, podczas których bada się między innymi zainteresowania oraz posiadane przez nich umiejętności. (...) Standard na tym stanowisku jest bardzo łatwy do uzyskania. Niemniej jednak osoba ta wykazała się zdolnością do innych prac równie ważnych jak prace biurowe, do wykonania których została przyjęta na staż.*

(dowód: akta kontroli str. 234-235)

Dokumentacja praktyk studenckich w przypadku 13 studentów (68%) nie zawierała programów praktyk.

Wiesława Słowik wyjaśniła: *Praktykanci którzy odbywali praktyki pod moim nadzorem realizowali [je] w sposób prawidłowy. Staralam się w większości przekazywać zadania jakie wykonują samorządy. Zwracałam uwagę z jakiej uczelni i jakiego kierunku zostali skierowani. Zgodnie z kierunkiem kierowałam studenta do odpowiedniego referatu.*

(dowód: akta kontroli str. 304, 431-434)

Analiza czynności wykonywanych w czasie praktyk wskazuje, że znaczna ich część polegała na zapoznawaniu się z różnymi aktami prawnymi (powszechnie obowiązującymi

²² O których mowa w art. 53 ust. 7a ustawy o promocji zatrudnienia.

²³ Dz. U. z 2003 r. Nr 169, poz. 1650 ze zm.

i prawa miejscowego) oraz prostych czynnościach biurowych (obsługa urzędów, rejestracja korespondencji, archiwizowanie dokumentów).

Wiesława Słowik wyjaśniła: *Moim zdaniem zapoznanie praktykantów z normami prawa powszechnie obowiązującego oraz prawa miejscowego ma decydujące znaczenie dla zrozumienia zasad funkcjonowania organów samorządu gminnego. Proste czynności biurowe zostaną ograniczone na rzecz zwiększenia udziału rozwiązywania kasusów przygotowanych przez opiekuna praktyk. Zdobyte przy tym doświadczenie powinno być przydatne w karierze zawodowej.*

(dowód: akta kontroli str. 308-403, 444-446)

Nie zrealizowano w pełni programu praktyk zawodowych Tomasza K. i Rafała C. – w dokumentacji (dzienniczkach praktyk) nie ma potwierdzenia realizacji zadań, w wyniku których praktykant nauczyłby się: obliczać wynagrodzenia, podatki, odsetki; sporządzać zeznania podatkowe; przeprowadzać proste analizy ekonomiczne i dokonywać oceny procesów gospodarczych; dokonywać analizy wyników badań marketingowych; przeprowadzać analizę SWOT działań marketingowych.

Wiesława Słowik wyjaśniła, że uczniowie realizowali program praktyk i nadmienila: *na pewno będę przestrzegała (...) aby osoby odbywające praktyki załączały kopie rozpracowywanych kasusów do dzienniczka lub karty praktyki przed uzyskaniem oceny.*

(dowód: akta kontroli str. 365-403, 444-446)

W kartach informacyjnych o przebiegu praktyki zawodowej oceny opisowe praktykantów – studentów UJK, które miały zawierać opis zdobytych umiejętności, faktycznie nie zawierały tego opisu (nie wskazywały, jakie czynności faktycznie wykonywali studenci ani jakie umiejętności nabyli). Oceny, o których mowa, a także opinie o pozostałych praktykantach, wydawane były według jednego wzoru, tzn. zawierały takie same sformułowania ocenne.

(dowód: akta kontroli str. 365-403, 404-414)

Wyjaśniając powyższe i odpowiadając na pytanie, czy wszyscy praktykanci w jednakowy sposób wywiązywali się ze swoich obowiązków, wykazywali jednakowe predyspozycje, przygotowanie, umiejętności, zaangażowanie, Wiesława Słowik podała: *Praktykanci, studenci UJK również byli zapoznawani z funkcjonowaniem całego urzędu, z obiegiem dokumentacji, jednakże w przyszłości będę bardziej precyzyjnie opisywać czynności jakie faktycznie wykonują studenci, jakie umiejętności nabyli. Praktykanci starali się wywiązywać należycie ze swych obowiązków, jak również swoją wiedzę i umiejętności przekazywali podczas wykonywania swoich czynności.*

(dowód: akta kontroli str. 444-446)

W dokumentacji praktyk nie było list obecności. Wyjaśniając, czy i w jaki sposób monitorowano czas pracy praktykantów, Wiesława Słowik podała, że czas pracy był rozliczany w oparciu o dzienniczek praktyk, a obecnie będzie rozliczany zgodnie z zarządzeniem Wójta w sprawie wprowadzenia regulaminu organizowania praktyk. W regulaminie tym wskazano, że prowadzenie ścisłej ewidencji czasu pracy jest obowiązkiem praktykanta, a Urząd zobowiązany jest do wydania potwierdzenia odbycia praktyki i czasu pracy.

(dowód: akta kontroli str. 305-307, 438-446)

W badanym okresie w Urzędzie znalazły zatrudnienie (na podstawie umowy o pracę) dwie osoby, które realizowały staż w Urzędzie w latach poprzedzających kontrolę (w 2007 r. i 2010 r.). Ponadto na mocy umów²⁴ podpisanych przez Wójta z PUP zobowiązano się do zatrudnienia dziesięciu bezrobotnych po zakończeniu stażu na podstawie umowy o pracę w wymiarze pracy wynoszącym co najmniej 1/2 etatu przez okres 6 miesięcy. Stażyści, których ww. umowy dotyczyły, tj. Katarzyna W., Paulina M., Monika B., Angelika G., Wioletta M., Karolina G., Paulina W., Aleksandra K., Konrad T. zostali zatrudnieni w 2015 r. na okres 3 miesięcy w wymiarze czasu pracy 1/3 etatu, a Agata L. w pełnym wymiarze czasu pracy także na 3 miesiące.

(dowód: akta kontroli str.196-205)

²⁴ Odbywających staż w ramach umowy o tzw. bonie stażowym.

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Wszystkie badane 22 programy stażu (15% wszystkich stosowanych w badanym okresie przez Urząd), zostały sporządzone nierzetelnie i nie uwzględniały wymaganych do zdobycia w poszczególnych zawodach konkretnych umiejętności oraz predyspozycji psychofizycznych i zdrowotnych, poziomu wykształcenia i posiadanych kwalifikacji zawodowych, do czego zobowiązywał art. 53 ust. 4 ustawy o promocji zatrudnienia. Skutkiem ww. nieprawidłowości mogło być zaniżanie poziomu części staży w stosunku do posiadanego przez bezrobotnych wykształcenia oraz niewłaściwy dobór miejsc ich realizacji.

Jako przyczynę ww. nieprawidłowości Sekretarz Gminy, Wiesława Słowik wskazała niski poziom wykształcenia i przygotowania zawodowego większości bezrobotnych mieszkańców gminy oraz trudność w przypisaniu odpowiednich zadań do wyznaczonych zawodów.

(dowód: akta kontroli str.55-108, 230)

2. W żadnym z badanych przypadków sprawozdanie ze stażu nie zostało potwierdzone przez wyznaczonego opiekuna. Jak stanowi § 6 ust. 3 rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych, opiekun bezrobotnego odbywającego staż udziela bezrobotnemu wskazówek i pomocy w wypełnianiu powierzonych zadań oraz poświadcza własnym podpisem prawdziwość informacji zawartych w sprawozdaniu. Dziesięć sprawozdań potwierdziła Wiesława Słowik, natomiast pozostałe 12 sprawozdań zostało poświadczonych podpisem przez osoby z kierownictwa szkół podstawowych, tj. szkoły podstawowej w Iwaniskach (sprawozdania pięciu stażystów), szkoły w Mydlowie (sprawozdania sześciu stażystów) oraz szkół w Przepiórowie i Wygielzowie (po jednej osobie).

Sekretarz Gminy wyjaśniła, *stażyści byli oddelegowani do jednostek podległych, opieka nad nimi była sprawowana przez kierownictwo tych placówek, jak również przez opiekunów z Urzędu.*

Brak podpisów opiekunów na sprawozdaniach z przebiegu stażu potwierdza fakt niesprawowania opieki przez wyznaczone osoby.

(dowód: akta kontroli str. 55-108, 232)

3. Urząd nie zapewnił dwóm osobom z badanej grupy 17 stażystów (12% próby) należytej realizacji stażu, w zawodzie zadeklarowanym w umowie o realizację stażu oraz według ustalonego programu, tj. niezgodnie z zobowiązaniem określonym na podstawie § 5 ust. 1 pkt 9 rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych. Staż Moniki B. zorganizowano w zawodzie robotnik gospodarczy, mimo że Urząd zobowiązał się do organizacji stażu w zawodzie technik prac biurowych. Staż Anny J. zorganizowano w zawodzie administracyjnym (na stanowisku w sekretariacie Urzędu), mimo że umowa o realizację stażu przewidywała staż na stanowisku robotnik gospodarczy. Jak wynika z wyjaśnień Wiesławy Słowik, Sekretarza Gminy, zmiana stażu Monik B. wynikała z przeoczenia nazwy zawodu, w którym Urząd zobowiązał się realizować staż, a w przypadku Anny J. (posiadającej wykształcenie wyższe) zmiana ta była związana z koniecznością uzyskania pomocy w sekretariacie Urzędu.

(dowód: akta kontroli str. 55-108, 232)

4. Urząd nie zrealizował zobowiązania zawartego w § 7 ust. 1 dziesięciu umów podpisanych z Powiatowym Urzędem Pracy w Opatowie o zorganizowanie staży dla bezrobotnych, realizowanych w ramach bonów stażowych (UMBonStaz/14/0046 - UMBonStaz/14/0102 z 22 i 23 lipca 2014 r.) do zatrudnienia bezrobotnego, po zakończeniu odbywania stażu, na podstawie umowy o pracę w wymiarze czasu pracy wynoszącym co najmniej ½ etatu przez okres co najmniej sześć miesięcy.

(dowód: akta kontroli str. 110-153, 196-205)

Wiesława Słowik Sekretarz Gminy wyjaśniła: *zatrudnienie dziewięciu stażystów na 1/3 etatu i na okres 3 miesięcy, spowodowane było oszczędnościami, jakie Urząd Gminy w danym momencie musiał poczynić. Popisując umowę z panią Agatą L. na pełny etat nie*

wiedzieliśmy, że sytuacja finansowa UG nie będzie pozwalała na dalsze zatrudnienie tejże osoby.

(dowód: akta kontroli str. 232)

Zdaniem NIK, zatrudnienie stażystów w wymiarze czasu pracy zgodnym z umową nie wymagało w przypadku Agaty L. wydatkowania dodatkowych środków, a w pozostałych przypadkach mogłoby pozwolić na uzyskanie premii, o której mowa w art. 66l ust. 4 ustawy o promocji zatrudnienia oraz w § 7 ust. 2 podpisanych umów o zorganizowanie stażu dla bezrobotnych, realizowanych w ramach bonu stażowego.

5. Nie ustalono i nie wypłacono dodatków szkoleniowych Wiesławie Słowik, opiekunowi praktyk zawodowych, pomimo niezwolnienia jej przynajmniej częściowo od świadczenia pracy wynikającej z umowy o pracę. Było to niezgodne z § 12 ust. 2 rozporządzenia w sprawie praktycznej nauki zawodu. Jak stanowi § 12 ust. 2 w zw. z § 9 ust. 2 pkt 2 ww. rozporządzenia, dodatek szkoleniowy jest wypłacany w wysokości nie niższej niż 10% przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłaty nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Łączna wysokość nieustalonego i niewypłaconego dodatku szkoleniowego wyniosła nie mniej niż 592,48 zł. Marek Staniek wyjaśnił, że rozważa przyznanie Wiesławie Słowik nagrody za sprawowanie opieki nad stażystami.

(dowód: akta kontroli str. 415, 427-430)

Uwagi dotyczące
badanej
działalności

NIK zwraca uwagę, że większość (73% badanej próby) wydanych przez Urząd opinii o przebiegu stażu, o których mowa w art. 53 ust. 5 ustawy o promocji zatrudnienia, a także opinii o praktykantach, nie odzwierciedlało w sposób pełny realizowanych przez nich zadań, w tym opisanych w sprawozdaniach z przebiegu stażu.

NIK zauważa, że Urząd stosował praktykę „pozornego” organizowania staży w zawodzie innym niż poprzednio realizowany, o czym świadczy wykorzystanie jednakowych programów stażu w różnych zawodach (zamiatacz, konserwator). Praktyka ta podejmowana była w celu obejścia zakazu określonego w § 1 ust. 3 rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych, zgodnie z którym bezrobotny nie mógł odbywać ponownie stażu u tego samego organizatora na tym samym stanowisku pracy, na którym wcześniej odbywał staż.

**Ocena
cząstkowa**

Realizowane w badanym okresie staże bazowały na nierzetelnie opracowanych programach stażu, pozostawiających Wójtowi i Sekretarz Gminy decyzję o wykonywanych czynnościach przez stażystę. Organizacja opieki nad bezrobotnymi nie gwarantowała w pełni właściwego monitorowania przebiegu staży i prowadziła do tworzenia niesprawnego mechanizmu opieki nad dużą grupą bezrobotnych wykonujących pracę w różnych miejscowościach gminy, co mogło skutkować nienależytą realizacją staży.

IV. Wnioski

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²⁵, wnosi o:

1. Podjęcie działań zapewniających:
 - sporządzanie kompletnych „Wniosków o zawarcie umowy o zorganizowanie stażu dla osób bezrobotnych”, zawierających informacje wymagane § 1 ust. 1 rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych;
 - organizowanie staży w miejscu odbywania stażu określonym w umowie zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 4 ww. rozporządzenia;
 - organizację staży zgodnie z zobowiązaniem zawartym w umowie, wynikającym z § 5 ust. 1 pkt 9 ww. rozporządzenia;
 - spełnienie wymogu, iż opiekun bezrobotnego, odbywającego staż może jednocześnie sprawować opiekę nad nie więcej niż trzema bezrobotnymi, stosownie do § 6 ust. 4 rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych;
 - należyte sprawowanie opieki nad realizacją staży przez wyznaczone osoby, w tym poświadczanie przez opiekunów sprawozdań z realizacji staży, zgodnie z § 6 ust. 3 rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych;
2. Rzetelne ustalanie programów stażu dla bezrobotnych, z uwzględnieniem predyspozycji psychofizycznych i zdrowotnych, poziomu wykształcenia oraz dotychczasowych kwalifikacji zawodowych bezrobotnego, zgodnie z art. 53 ust. 4 ustawy o promocji zatrudnienia.
3. Zapewnienie stażystom, studentom i uczniom odbywającym praktyki w Urzędzie przeprowadzenia instruktażu ogólnego i stanowiskowego, zgodnie z § 8 i § 10 ust. 1 i 2 oraz § 11 ust. 1 pkt 3 i ust. 5 rozporządzenia w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy.
4. Przydzielanie odzieży i środków ochrony osobistej osobom bezrobotnym odbywającym staż, na zasadach przewidzianych dla pracowników Urzędu, zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu przez bezrobotnych.
5. Dopuszczanie do przetwarzania danych osobowych tylko tych praktykantów, którzy posiadają upoważnienia wymagane art. 37 ustawy o ochronie danych osobowych.
6. Zawieranie w umowach z dyrektorami publicznych szkół prowadzących kształcenie zawodowe postanowień dotyczących kosztów realizacji praktycznej nauki zawodu, wymaganych § 7 ust. 3 pkt 8 rozporządzenia w sprawie praktycznej nauki zawodu.
7. Ustalanie i wypłacanie dodatków szkoleniowych opiekunom praktyk zawodowych, w przypadku niezwolnienia ich przynajmniej częściowo ze świadczenia pracy wynikającej z umowy o pracę, zgodnie z § 12 ust. 2 rozporządzenia w sprawie praktycznej nauki zawodu.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Kielcach.

²⁵ Dz.U. z 2015 r., poz.1096.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania
uwag i wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kielce, dnia 31 grudnia 2015 r.

Kontrolerzy
Iwona Reznier
Doradca ekonomiczny

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Kielcach

Dyrektor
Grzegorz Walendzik

.....
podpis

.....
podpis

Violetta Nowak
Specjalista kp.

.....
podpis